

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Nyelv- és irodalomtudományi tanulmányok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Modern nyelvészet és anyanyelvoktatás, LMM1209						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Kádár Edit, egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Kádár Edit, egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	II.	2.6 Az értékelés módja	kollokvium	2.7 A tantárgy típusa	1. Vá 2. Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					79
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					40
Konzultáció					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	140				
3.8 A félév össz-óraszám	182				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Szintaxis I., szövegtan, LLM4124/ LLM4221/ Szintaxis I. LLM4024
4.2 Kompetenciabeli	1. a megjelölt tárgyaknál felsorolt kompetenciákat

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- előadásterem, vetítő, tábla - az előadásokon való részvétel nem kötelező
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	- előadásterem, vetítő, tábla - szemináriumi műhelymunkálatokban való aktív, heti részvétel kötelező (szinkron vagy aszinkron formában), amely magában foglalja a taneszközök naplózását, a kollégák által fejlesztett (elektronikus csatornán / online csoportban is közzétett) modulok kritikus olvasását, kommentelését, a kurzus általános bibliográfiájából kijelölt tételek elolvasását, valamint a saját fejlesztett anyagrészek bemutatását. - az értékelés feltétele a vállalt kötelezettségek teljesítése

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	A kurzus célja olyan szakemberek képzése, akik nyelvészeti, kutatás-módszertani és anyanyelv-pedagógiai ismereteik birtokában képesek tanterv- és tananyagfejlesztési munkálatok végzésére, irányítására egyéni és intézményes szinten, nyelvi tervezésre mind a magyar szótender, mind az egyéb nyelvváltozatok (környezeti, regionális) vonatkozásában, felmerülő nyelvi problémákhoz kapcsolódó igények kielégítésére, ezek kezelésére.
Általános kompetenciák	Tanulási készség, információfeldolgozási képesség, problémafelismerő és -megoldó képesség, kreativitás, intuíció és módszeresség, a szakmai továbbképzéshez való pozitív hozzáállás, igény az elmélyült és minőségi munkára, kritikai szemlélet.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A kurzus célja a nyelvtudomány (azon belül is elsősorban a nyelvleírás) és az anyanyelvoktatás közötti igen sokrétű és összetett kapcsolat körüljárása. Az alapkérdések egyike, hogy a nyelvtudomány mit milyen módon kínál az anyanyelvoktatásnak, és e kínálat hogyan építhető be az oktatásba egy olyan helyzetben, amelyben az ismeretközpontú nyelvtanítást a képességekönközpontú nyelvi nevelésnek kell(ene) felváltania, de ehhez taneszközök nem állnak rendelkezésre.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A hallgatók tájékozódási pontokat, fogódzókat kapnak a szaktudományos ismereteknek (l. lingvisztikai részdiszciplínák) és a nyelvészeti kutatások módszertanának a tanulásszervezési eljárások és tanítási módszerek széles skálájával való összekapcsolására, valamint az alapvető szakirodalmi források tekintetében. A félév eredményeként egy koherens tananyagmodul közös fejlesztése a cél a csoport által választott témakör(ök)ben, valamint az anyanyelvi nevelés funkcionális személtű, a szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterületre fókuszáló közoktatási tantervei szaktudományos háttérének megértése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. előadás: A tantárgy tartalmának és a tantárgy teljesítési feltételeinek rövid ismertetése. Bevezető beszélgetés.	ismertetés, beszélgetés	
2 előadás: Konstruktivista pedagógia és tudásépítés	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
3. előadás: A tanári tudás komponensei	problémaközpontúság, elemzés, diszkusszió	
4. előadás: A helyesírás szerepe az anyanyelvi nevelésben	diszkusszió	
5. előadás: A puzzle-modell	problémaközpontúság, frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
6. előadás: Életkori sajátosságok és oktatható modell	problémaközpontúság, frontális munka – dialogikus módszer, diszkusszió	
7. előadás: Mitől lesz egy tananyag romániai magyar gyerekekre szabott? Kétnyelvűség, kontrasztivitás, szórvány-tömb	frontális munka – dialogikus módszer, diszkusszió	
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. szeminárium: Ismeretközpontú nyelvtanítás és képességekönközpontú nyelvi nevelés	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
2. szeminárium: A tudásépítés lehetőségei és zsákutcai: olvasószeminárium	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
3. szeminárium: A naplózott/fejlesztett anyagrész adott szempontok szerint való megbeszélése	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
4. szeminárium: A naplózott/fejlesztett anyagrész adott szempontok szerint való megbeszélése	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
5. szeminárium: Fogalom, terminus: a zászlóalj-modell	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	

6. szeminárium: Az érdeklődés fontosságáról a tanulási folyamatban/ A gyermekközelség az élményszerűség fontosságáról a tanulási folyamatban	kooperatív csoportmunka	
7. szeminárium: A többféle megoldási lehetőséget kínáló feladatok fontosságáról a tanulási folyamatban	kooperatív csoportmunka	
8. szeminárium: A puzzle-modell	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
9. szeminárium: Az intuíció, ötletelés fontosságáról a tanulási folyamatban	kooperatív csoportmunka	
10. szeminárium: Az analogikus gondolkodás és a kísérletezgetés fontosságáról a tanulási folyamatban	kooperatív csoportmunka	
11. szeminárium: A elkészült egyéni feladatok megbeszélése	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
12. szeminárium: A elkészült csoportos feladatok megbeszélése	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	
13. szeminárium: Közös projekt: szinopszis. Részfeladatokra bontás, szakirodalmi alapozás	adatfeltárás, diszkusszió	
14. szeminárium: Tananyag-fejlesztés: az elkészült modulrész(ek) megvitatása	műhelymegbeszélés, elmélet és applikáció konfrontálása	

Könyvészet

• kötelező

- Kádár Edit (szerk.): *Feladatbank anyanyelvi tanórák tervezéséhez az V–VIII. osztályban.* 1. kötet. Ábel kiadó, Kolozsvár, 2017.
- Kádár Edit (szerk.): *Feladatbank anyanyelvi tanórák tervezéséhez az V–VIII. osztályban.* 2. kötet. Ábel kiadó, Kolozsvár, 2018.
- [Magyar nyelv és irodalom tanterv \(V–VIII. osztály\)](#)
- Tamás Adél és munkatársai: [Magyar nyelv és irodalom. V. osztály](#), Kreatív/Norand, Marosvásárhely, 2022. [Digitális](#) verzió.
- Tamás Adél és munkatársai: [Magyar nyelv és irodalom. VII. osztály](#). Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020.

• ajánlott

- Bartalis Boróka és munkatársai: [Magyar nyelv és irodalom. VIII. osztály](#). Kreatív/Norand, Marosvásárhely, 2025.
- Beregszászi Anikó: [A lehetetlent lehetni](#). Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2012.
- Kálmán László–Molnár Cecília: [A nyelvi nevelés módszertana](#). Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., 2009.
- Kádár Edit: [A magyar nyelv tantárgy tartalma és oktatása a romániai oktatásszabályozási keretben](#). Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Kolozsvár, 2016.
- Pethőné Nagy Csilla: [Módszertani kézikönyv – Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9–12. évfolyamában](#), Korona Kiadó, 2005.
- [Sulinova](#) oktatási programcsomag (1–12 osztály).
- Tamás Adél és munkatársai: [Magyar nyelv és irodalom. VI. osztály](#). Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy tartalmának kialakításakor figyelembe vettük a leíró és elméleti nyelvészet korszerű eredményeit. Szemléltetésben és felépítésében a tantárgy az új, funkcionális szemléletű, a szövegértés-szövegalkotás kompetencterületre fókuszáló közoktatási tantervek szaktudományos háttérét is biztosítja, ezzel lehetőséget teremtve a közoktatásban is az ismeretközpontú nyelvtanítástól a képességközpontú nyelvi nevelésre paradigmájára való áttérésre.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
----------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------------

10.4 Előadás	–a globális problémalátás, valamint a rendszeres (és rendszerbeli) összefüggések átlátásának képessége –az módszertani, elméleti és terminológiai ismeretek alapossága –kreativitás –a létrehozott modell oktathatósága	az új taneszközök naplózását minősítjük, és a feedback beépülését, továbbá a félév során fejlesztett egyéni feladatokat és csoportos feladatokat, valamint a többiek anyagaihoz való hozzájárulást és az órai aktivitást	30%
10.5 Szeminárium / Labor			10%
			10%
			20%
			10%
			20%
10.6 Minimális követelmények			
A fogalmak helyes használata, globális problémalátás, vitakészség, biztonságos tájékozódás a tárgyalt problémákban, az elméleti háttér, szakirodalom ismerete. Az órák 30%-áról lehet hiányozni, vagy 14-ből 4 alkalomról. Az órai tevékenység otthoni munkában való bepótolása az adott órán megszerzendő részjegy feltétele.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
26.09.2025			

Data avizării departament	Semnătura Directorului de Departament

Data avizării Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății